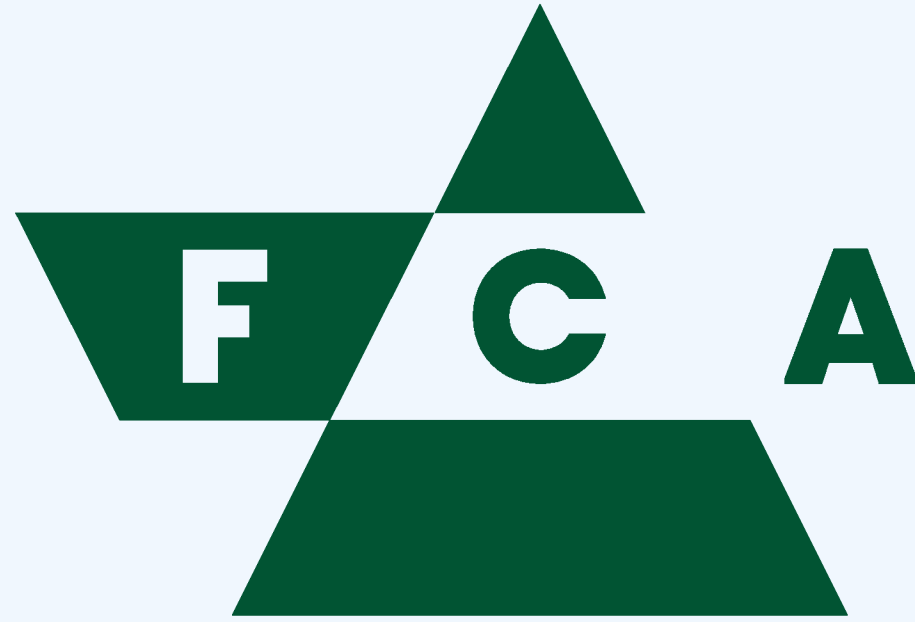

"Ֆարմ Կրեդիտ Արմենիա" ունիվերսալ վարկային կազմակերպություն առևտրային կոոպերատիվ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2024

31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2024

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

- ▶ Ֆարմ Կրեդիտի առաքելությունը, տեսլականը և նպատակները
- ▶ Ամփոփ ցուցանիշներ
- ▶ Կարևոր իրադարձություններ
- ▶ Կադրային քաղաքականություն
- ▶ Ռիսկերի կառավարում
- ▶ Ներքին հսկողություն
- ▶ Հետագա զարգացման խնդիրները և նպատակները

Մեր մասին

Ֆարմ Կրեդիտը հիմադրվել է 57 ֆերմերների կողմից:
Գրանցվել է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից 2007 թ-ի Սեպտեմբերի 18-ին:
Միակ կոոպերատիվ վարկային կազմակերպությունն է Հայաստանում:

Կազմակերպության առաքելությունն է՝
բարելավել կյանքի որակը Հայաստանի գյուղերում՝ մատուցելով կոոպերատիվ սկզբունքների վրա հիմնված մատչելի ֆինանսավարկային ծառայություններ:

Կազմակերպության տեսլականն է՝ ՀՀ-ում գյուղատնտեսական վարկային ներդրումներով լինել առաջատարը վարկային կազմակերպությունների մեջ՝ հաճախորդներին մատուցելով նախընտրելի ծառայություններ:

Մեր մասին

Կազմակերպության նպատակներն են՝

- Կայուն կենսունակության ապահովում

Ռազմավարություն՝

- ✓ Ֆինանսավորման կարողությունների ավելացում՝ լրացուցիչ կապիտալ/վարկեր/այլ ֆինանսավորում ներգրավելու միջոցով,
- ✓ Ապահովել շահութաբերություն՝ ՎԿ գործառնություններում արդյունավետ գնագոյացում կիրառելու միջոցով
- ✓ Ապահովել արդյունավետ մարդկային ռեսուրսների զարգացման քաղաքականություն
- ✓ Վարկային պորտֆելի որակի վերահսկում

- Ֆինանսական շուկայում ակտիվ գործունեության իրականացում

Ռազմավարություն՝

- ✓ Հայաստանի բոլոր գյուղական շրջաններում նոր մասնաճյուղերի բացում/վարկավորում թվային տեխնոլոգիաների կիրառմամբ
- ✓ Յուրաքանչյուր նոր տարածաշրջանում նոր անդամ-փայատերերի և Խորհրդի անդամների ներգրավում
- ✓ Նոր վարկատեսակների և ֆինանսական ծառայությունների ստեղծում՝ ֆերմերների սպասումներն ամբողջովին բավարարելու համար

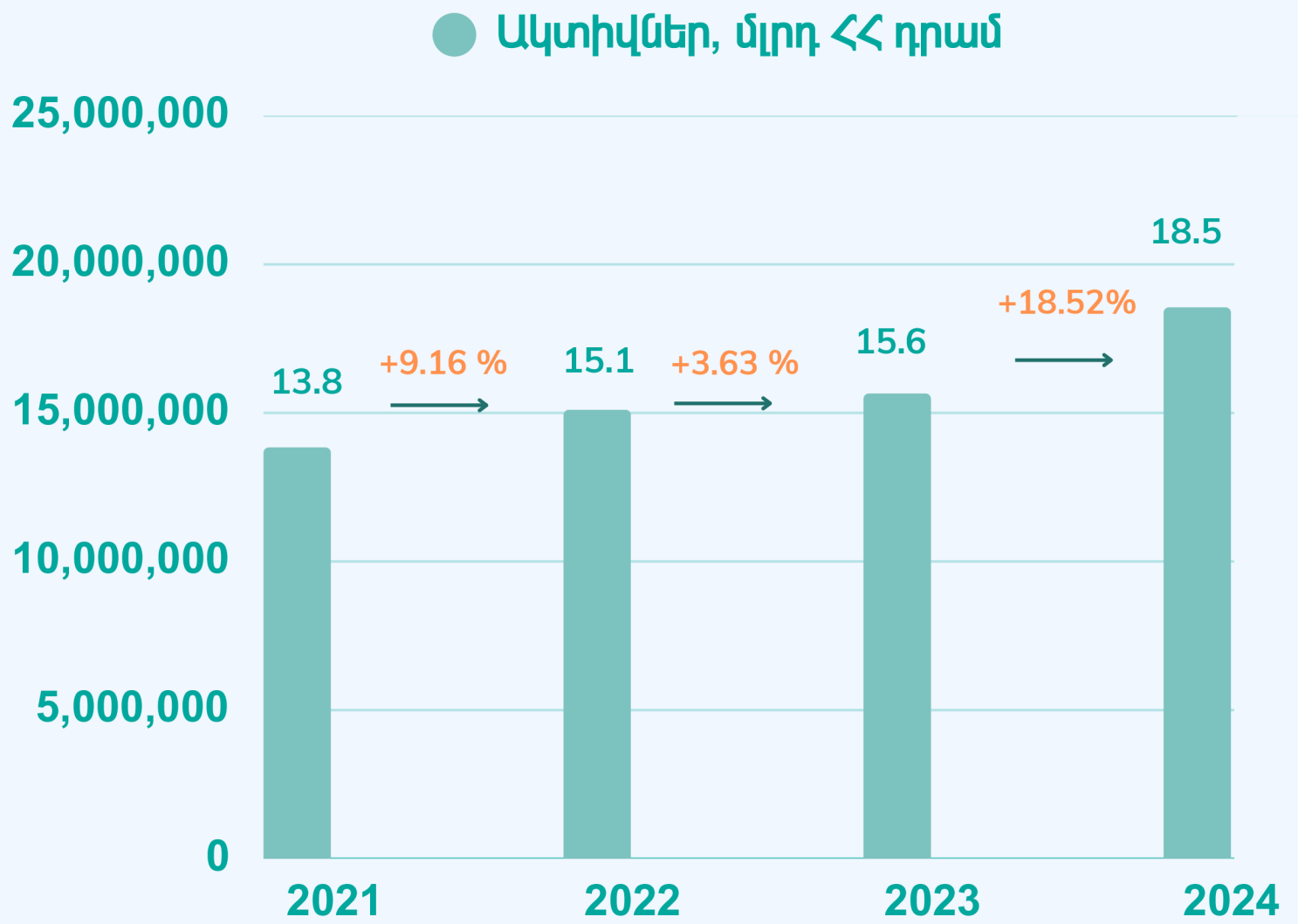
- Հայաստանում, վարկային կազմակերպությունների մեջ՝ լինել գյուղատնտեսության և ագրոբիզնեսի ֆինանսավորման շուկայի առաջատար

Ռազմավարություն՝

- ✓ Գերազանց վարկանիշի ստեղծում
- ✓ Վարկային կազմակերպությունների շարքում լինել առաջատարը՝ ֆերմերներին և ագրոբիզնեսով զբաղվող կազմակերպություններին ֆինանսական ծառայությունների և վարկատեսակների ներկայացման գործում
- ✓ Լինել ճկուն հաճախորդներին ծառայությունների մատուցման հարցում:

2024 թ. Ամփոփ ցուցանիշներ

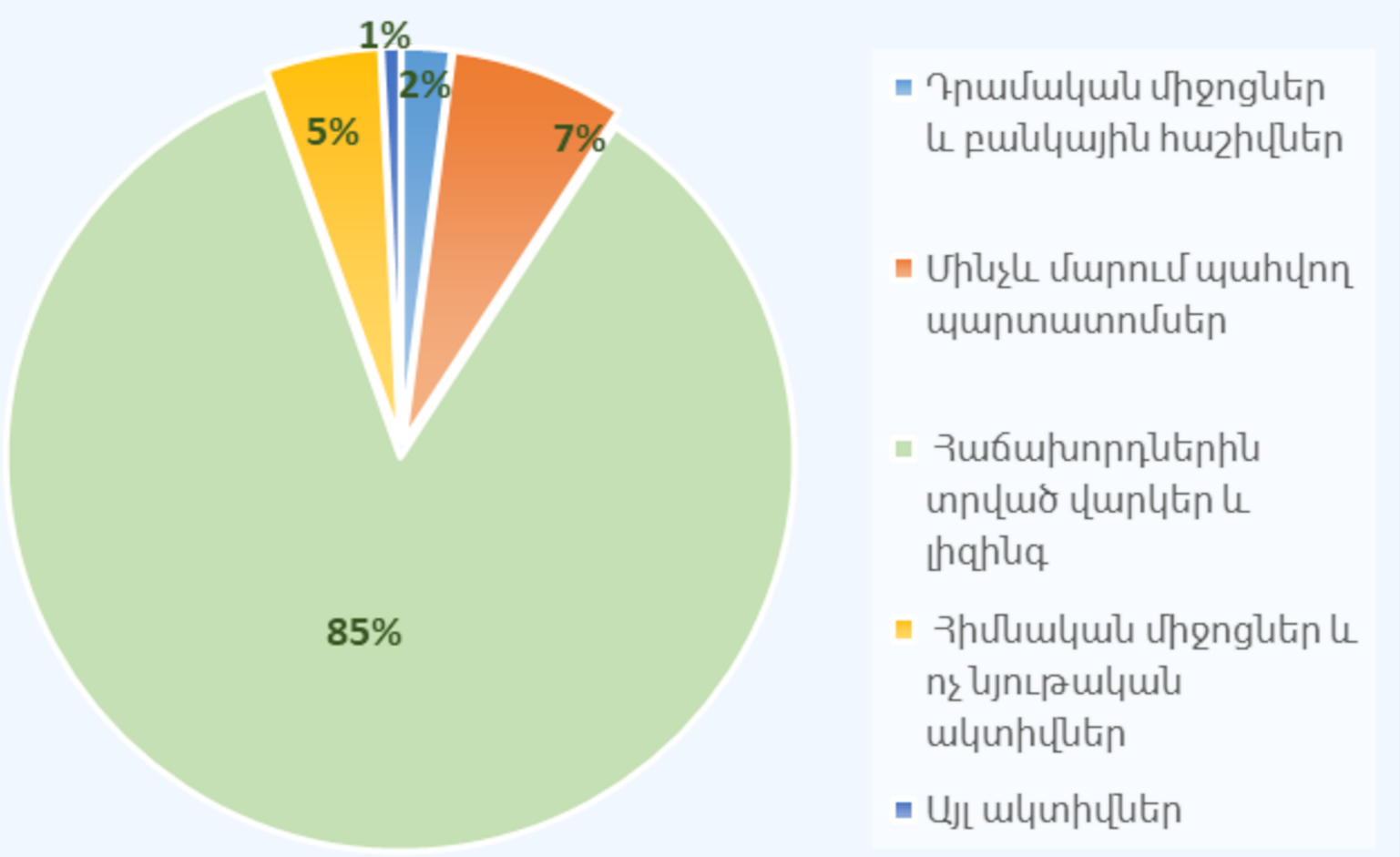
Ակտիվներ

Հիմնակ իրադարձություններ

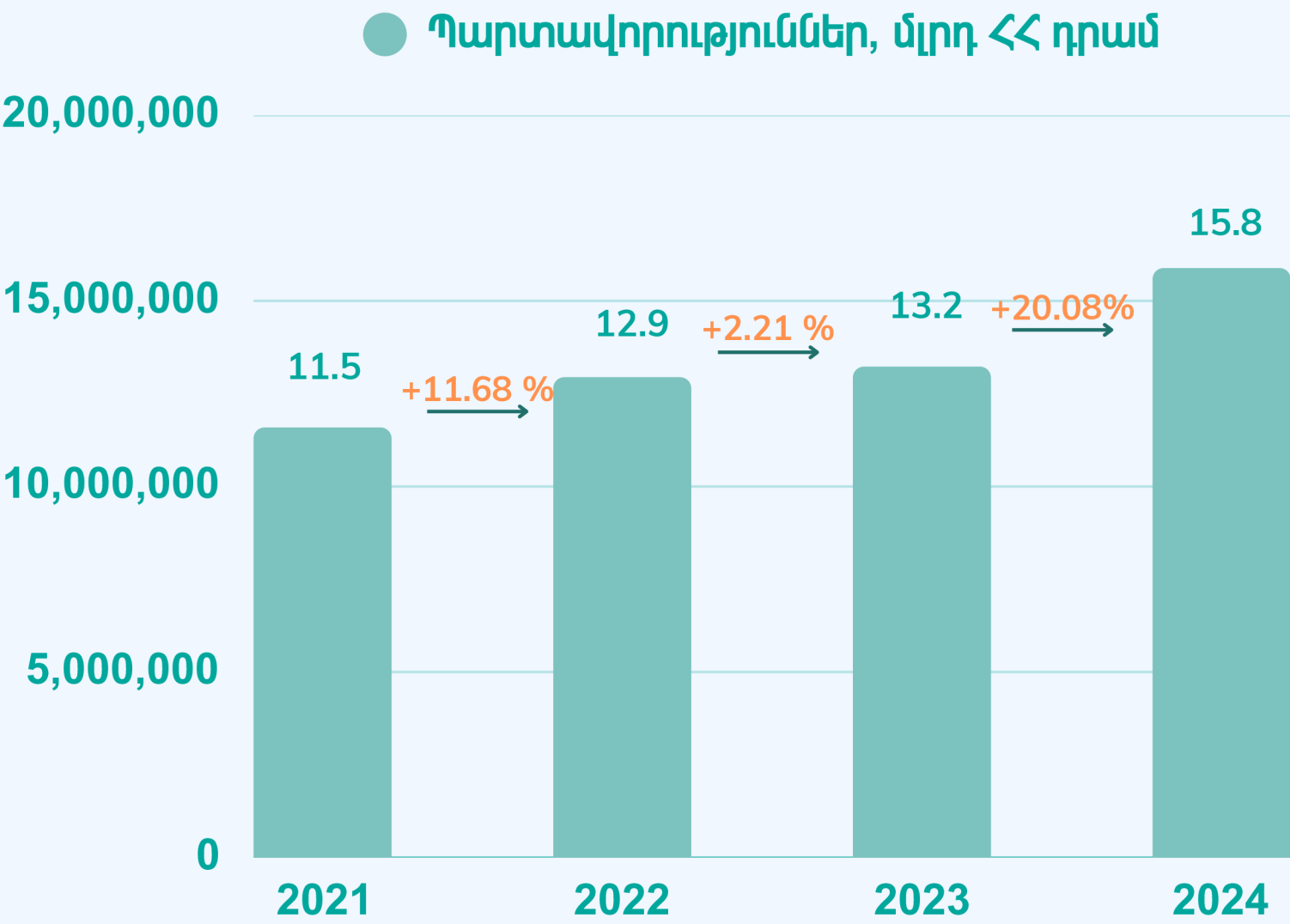
- Ակտիվները նախորդ տարվա համեմատ աճել են՝ **18.52 %-ով**:

Ակտիվների կառուցվածք

- Եկամտաբեր ակտիվները կազմում են ընդհանուր ակտիվների **94 %-ը**

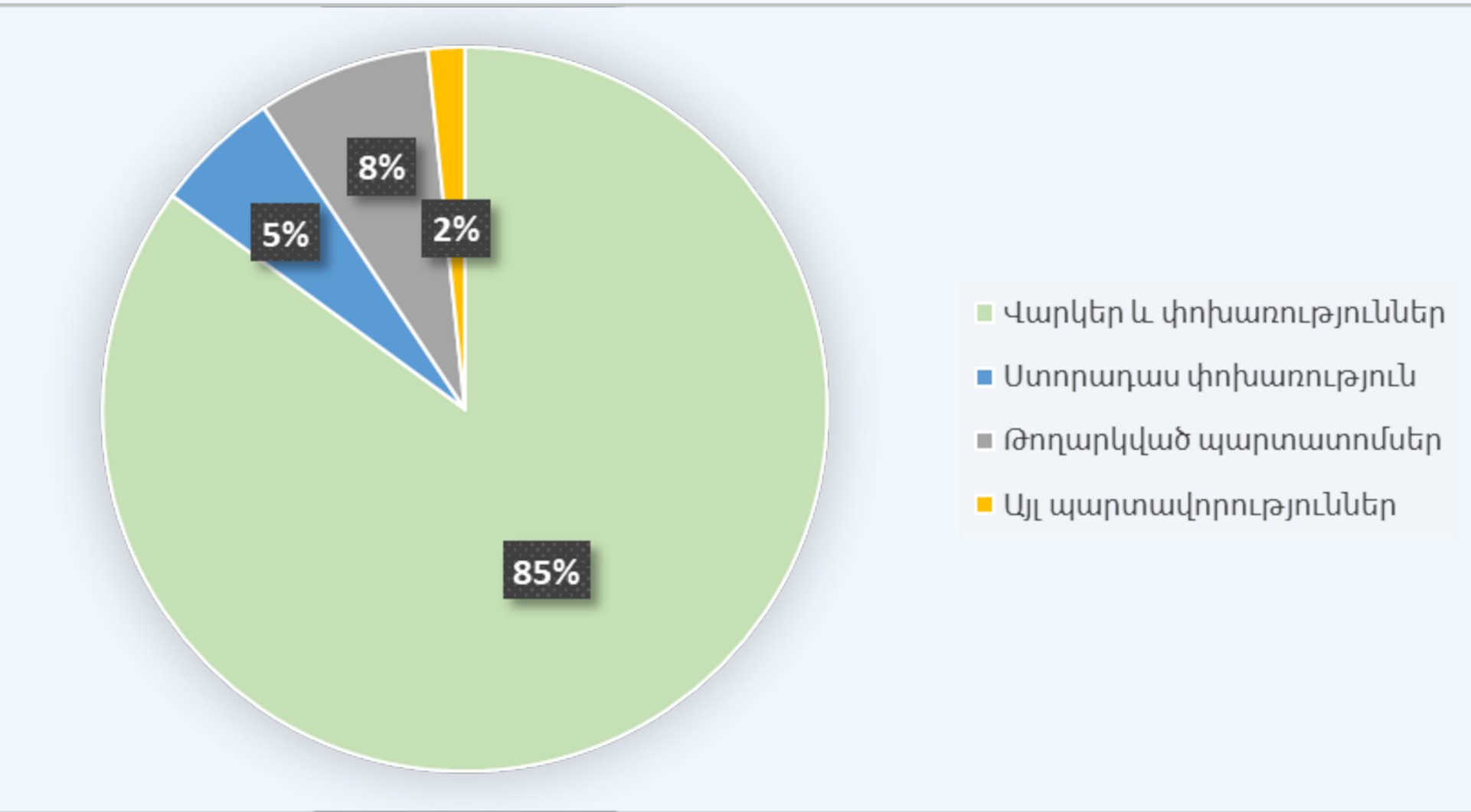
Պարտավորություն

Հիմնակ իրադարձություններ

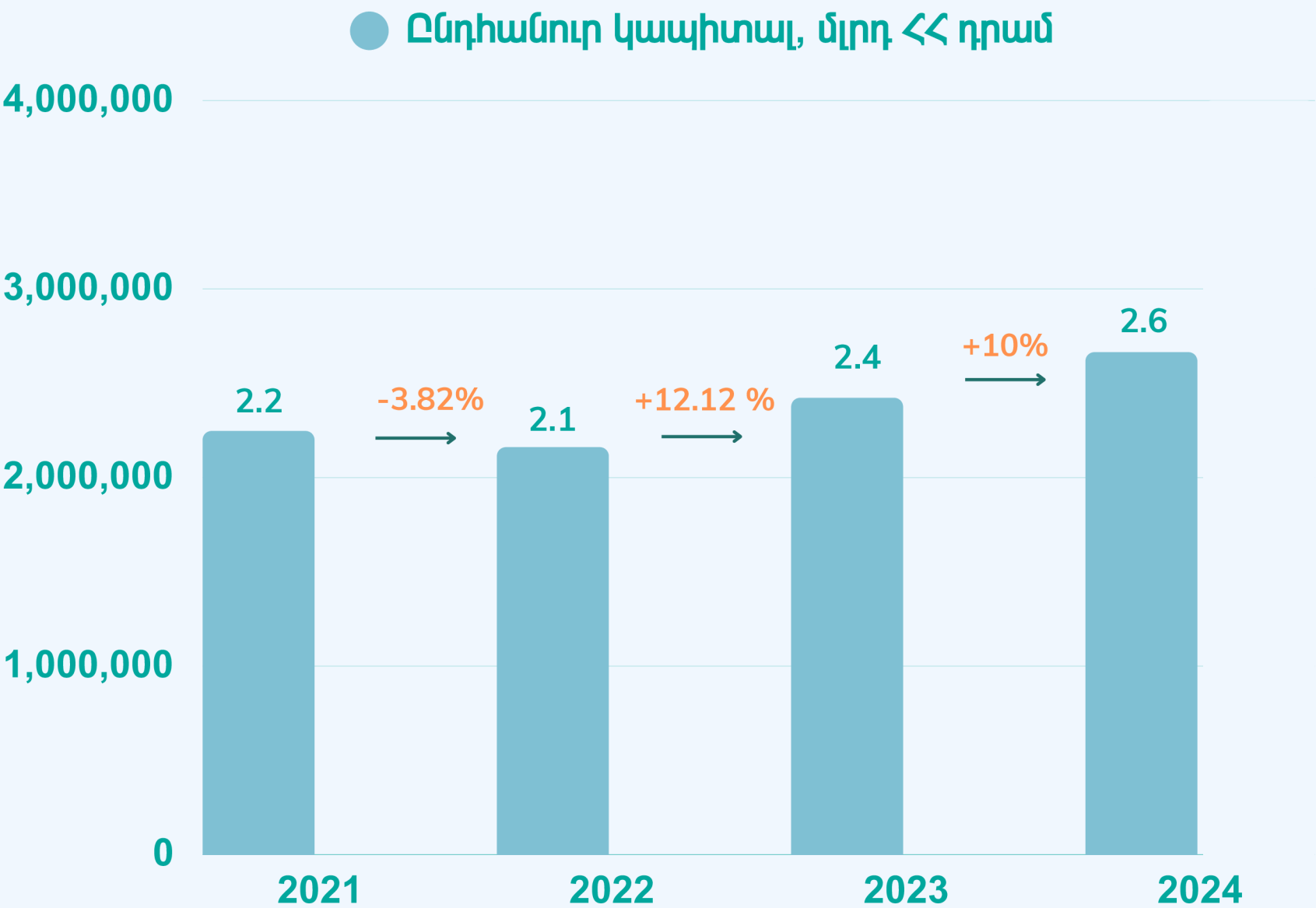
- Պարտավորությունը նախորդ տարվա համեմատ աճել է՝ **20.08 %**-ով:

Պարտավորությունների կառուցվածք

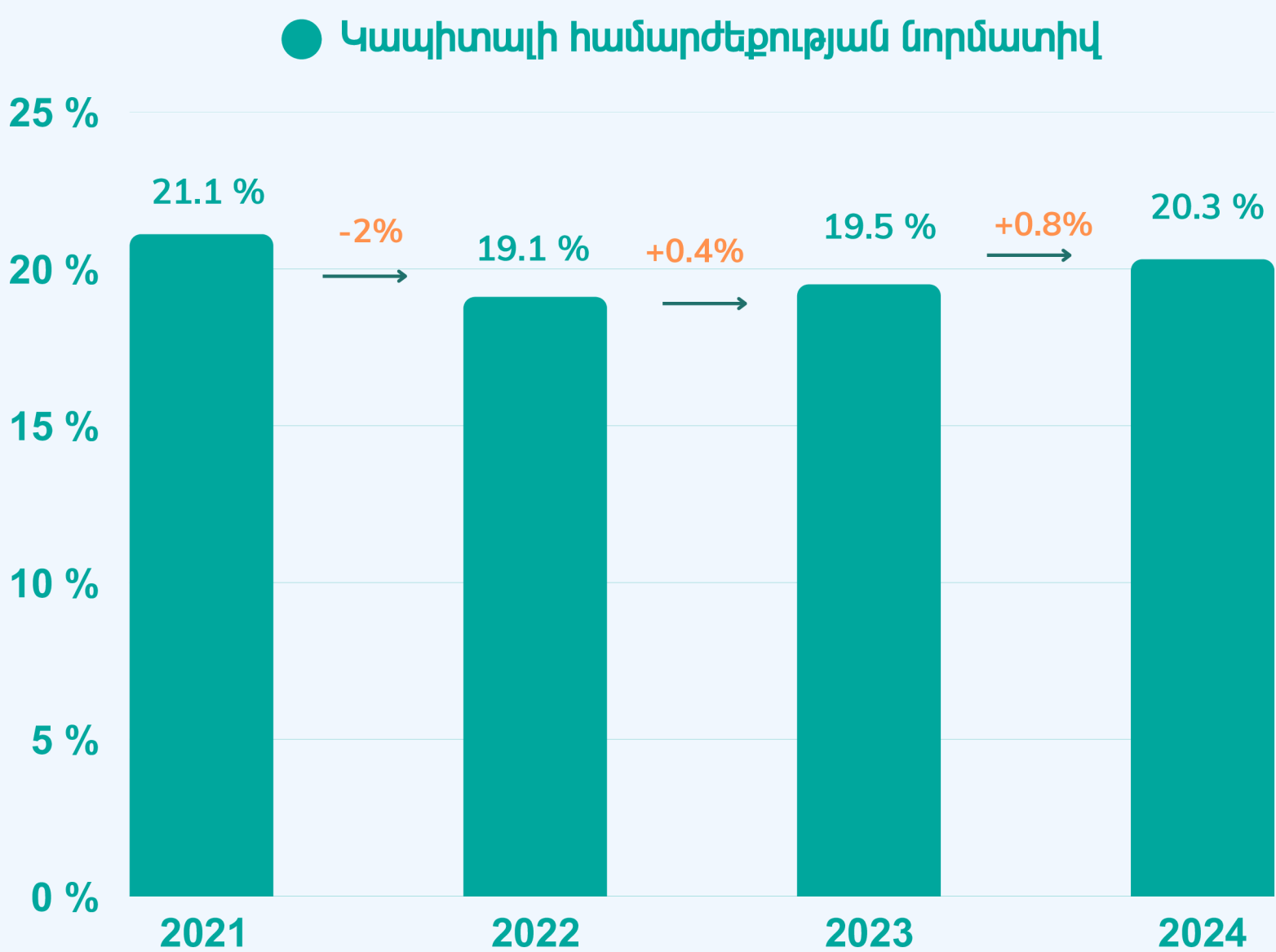

- Պարտավորությունների ավելի քան **85 %-ը** կազմում են գործընկեր հանդիսացող կազմակերպություններից ներգրավված վարկեր և փոխառություններ:

Կապիտալի աճի դինամիկա

Ընդհանուր կապիտալի համարժեքության նորմատիվ

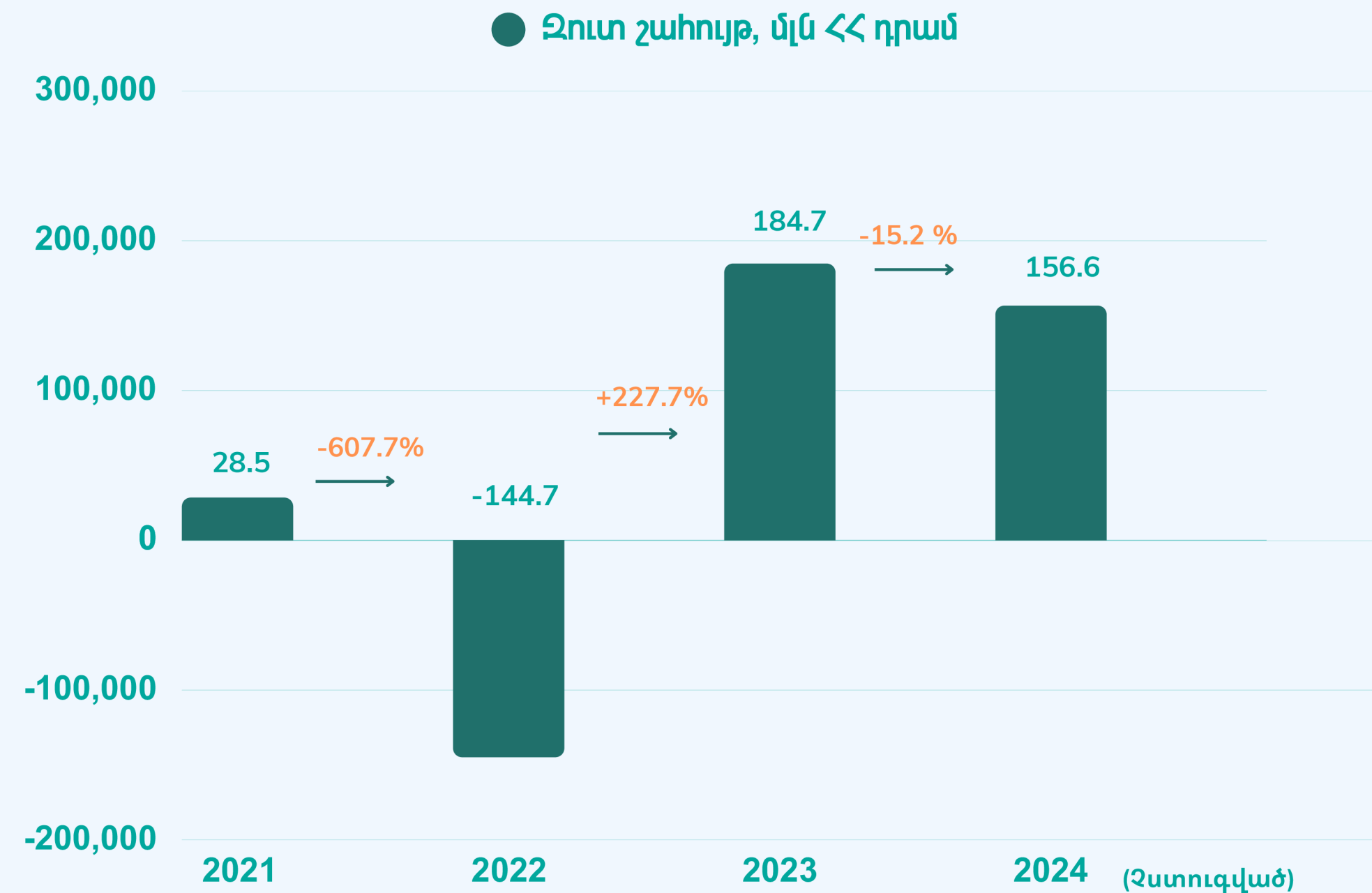

Հիմնակ իրադարձություններ

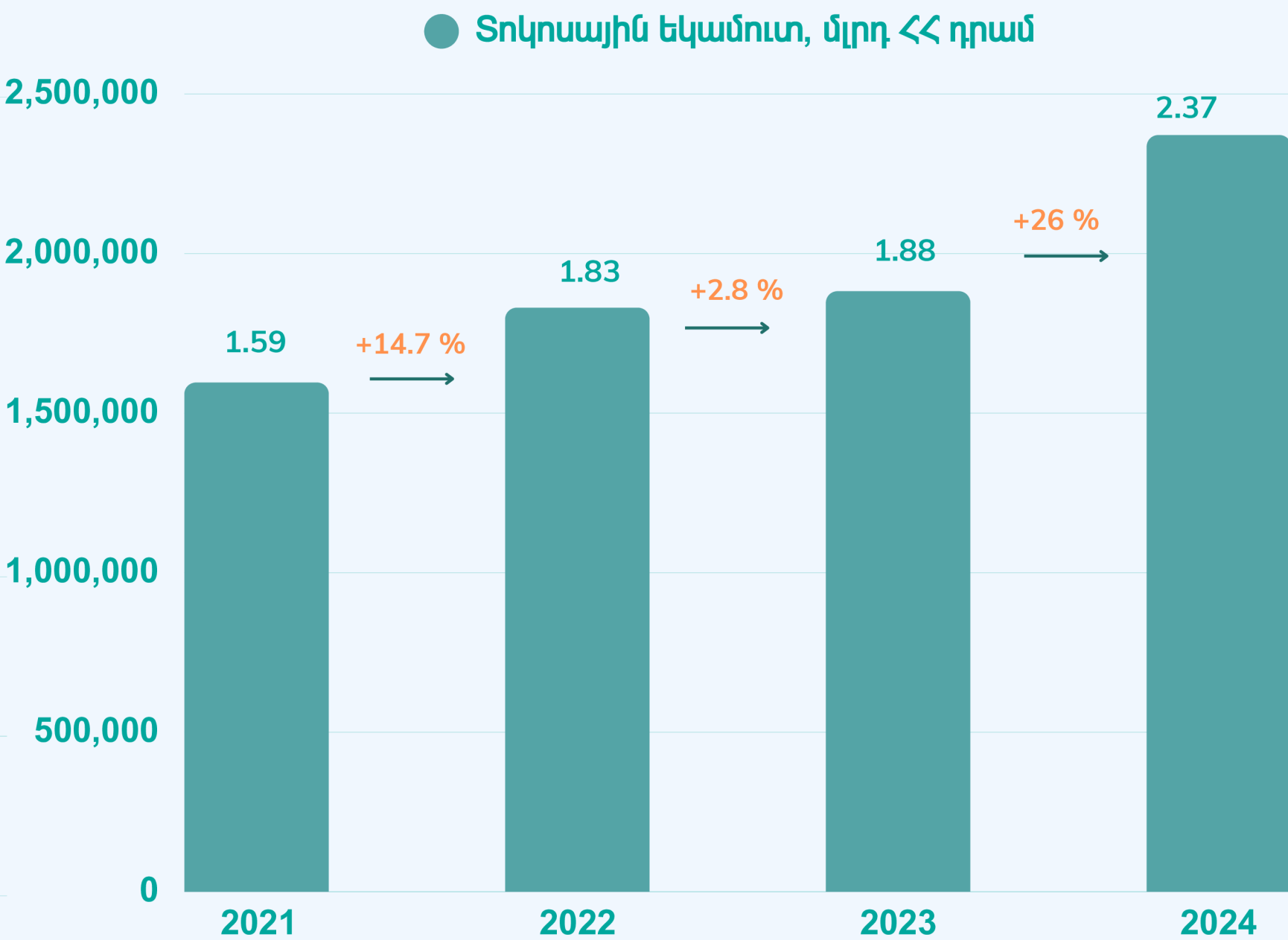
- Կազմակերպության կապիտալը հաշվետու տարվա դրությամբ աճել է՝ 10 %-ով:
- Կազմակերպության Ընդհանուր ժողովի 2024թ. հունիսի 28-ի որոշմամբ կանոնադրական կապիտալը համալրվել է 85,495,000 ՀՀ դրամի չափով և կազմել է 1,455,857,332.50 ՀՀ դրամ:

- Կազմակերպության կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը հաշվետու տարվա համար գերազանցում է ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված նվազագույն չափը՝ 8.3 %-ով:

Շահույթի դինամիկա

Տոկոսային եկամտի դինամիկա

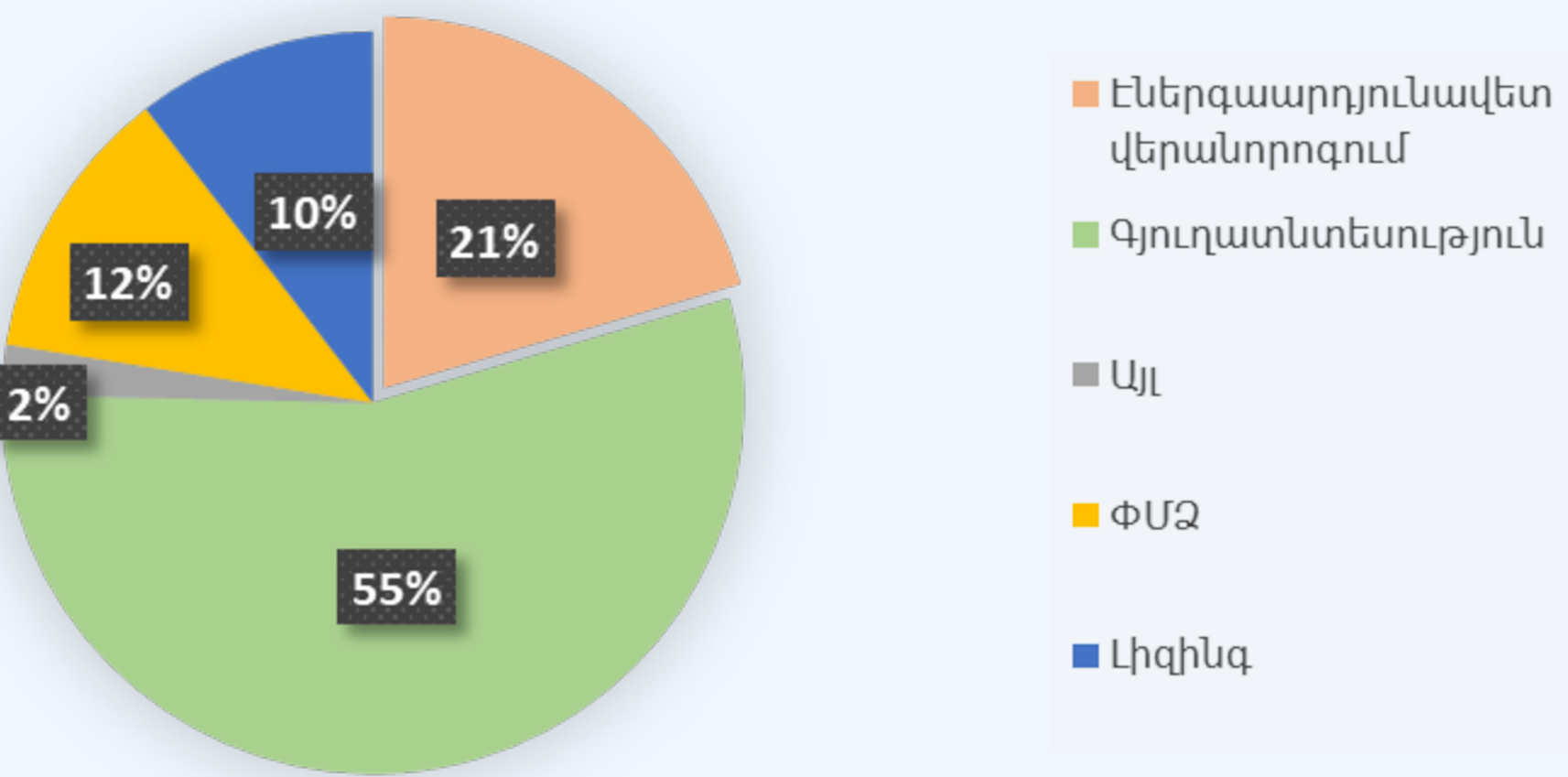
Կազմակերպության շահութաբերության ցուցանիշները

• ROA՝ ակտիվների շահութաբերություն՝ 0.9 %

• ROE՝ կապիտալի շահութաբերություն՝ 6.2 %

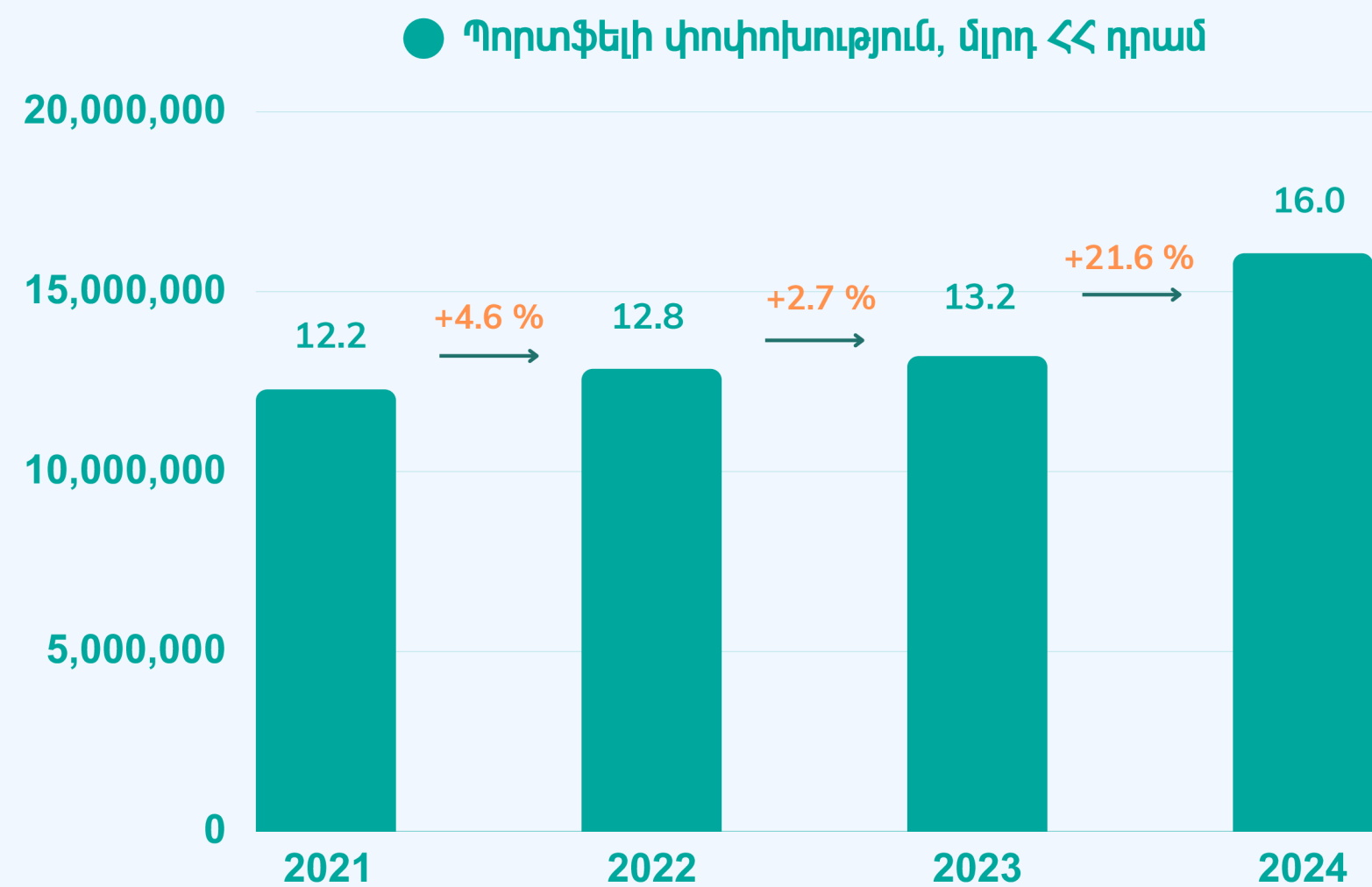
Վարկային պորտֆելի վերլուծություն

Պորտֆել ըստ ոլորտների

- Կազմակերպության վարկային պորտֆելի ավելի քան 55%-ը կազմում են գյուղատնտեսական վարկերը: Պորտֆելի ավելի քան 21%-ը կազմում են էներգաարդյունավետ վերանորոգմանն ուղղված վարկերը:

Պորտֆելի փոփոխության դինամիկա

- Կազմակերպության վարկային պորտֆելը նախորդ տարվա համեմատ աճել է 21.6 %-ով:

Դիրքը վարկային կազմակերպությունների մեջ (41 ընկերություն) 31.12.2024թ -ի դրությամբ

Ակտիվներ	8-րդ տեղ / 2.53 %
Ընդհանուր կապիտալ	15-րդ տեղ / 0.69 %
Կանոնադրական կապիտալ	17-րդ տեղ / 0.58 %
Շահույթ	12-րդ տեղ / 1.06 %
Վարկային ներդրումներ	7-րդ տեղ / 2.91 %
Պարտավորություններ	5-րդ տեղ / 4.60 %

Գործընկերներ և ներգրավված ֆինանսական միջոցներ

Հիմնական գործընկերներ

Հիմնական իրադարձություններ

- Ֆարմ Կրեդիտը 2.5 մլն եվրոյի վարկային պայմանագիր է կնքել Եվրոպական ներդրումային բանկի հետ:
- Ֆարմ Կրեդիտը 2 մլն դոլարի վարկային պայմանագիր է կնքել բելգիական Ինկոֆին ընկերության հետ:
- Ֆարմ Կրեդիտը երկարաձգել է Պրոպարկո ընկերության հետ կնքած ստորադաս փոխառության պայմանագիրը:

ԿԱՐԵՎՈՐ ԻՐԱԴԱՐՁՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- ✓ 2024թ-ի մայիսի 2-ին տեղի ունեցավ "Ֆարմ Կրեդիտ Արմենիա" ՈւՎԿ ԱԿ-ի **"Վեդի" մասնաճյուղի բացումը**: Մասնաճյուղը գործում է ՀՀ, Արարատի մարզ, համայնք Վեդի, ք. Վեդի, Արարատյան փողոց 41/3 հասցեում: Նորաբաց մասնաճյուղն իր հաճախորդներին է առաջարկում Ֆարմ Կրեդիտի մատուցած ծառայությունների ողջ փաթեթը՝ գյուղատնտեսական, ագրոբիզնեսի, ՓՄՁ վարկեր և լիզինգ:
- ✓ 2024թ-ի մայիսի 2-ին, "Ֆարմ Կրեդիտ Արմենիա" ՈւՎԿ ԱԿ-ն իրականացրել է **դրամային անվանական արժեկտրոնային պարտատոմսերի թողարկում և տեղաբաշխում**: Որպես պարտատոմսերի տեղաբաշխող հանդես է եկել «Դայմենշն» ՓԲԸ-ն: Պարտատոմսերը ցուցակվել են "Հայաստանի ֆոնդային բորսա" ԲԲԸ-ում, գնանշումներն իրականացնում է "ԱՐՄՍՎԻՍԲԱՆԿ" ԲԲԸ-ն: Թողարկվող դրամային պարտատոմսերի էական պայմանները.

Դասը	Անվանական արժեկտրոնային
Անվանական արժեքը	100,000 ՀՀ դրամ
Ընդհանուր ծավալը	1,200,000,000 ՀՀ դրամ
Շրջանառության ժամկետը	30 ամիս
Արժեկտրոնային տոկոսադրույքը	12.25%
Արժեկտրոնների վճարման պարբերականությունը	Եռամսյակային

✓ **ԿԱԴՐԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ**

Բարձր որակավորում ունեցող մասնագետները ՎԿ-ի համար հանդիսանում են հաջողության գրավականներից մեկը և արտացոլում են ՎԿ չափանիշներն ու արժեքները:

Ելնելով վերը նշված սկզբունքից՝ հաշվետու տարվա ընթացքում ՎԿ աշխատակիցները մասնակցել են մի շարք մասնագիտական, որակավորման բարձրացման դասընթացների և սեմինարների:

Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ աշխատակիցների թիվը կազմել է 77 մարդ:

✓ **ՌԻՍԿԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ**

Կազմակերպության գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն, և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում: ՎԿ նպատակն է հասնել ռիսկերի և օգուտների ընդունելի հավասարակշռության և նվազագույնի հասցնել ՎԿ ֆինանսական վիճակի վրա ռիսկերի անցանկալի ազդեցությունները:

Կազմակերպությունը կարևորում է ռիսկերը: ՎԿ գործունեության ընթացքում ծագում են հետևյալ էական ռիսկերը՝

- **Վարկային ռիսկ,**
- **Իրացվելիության ռիսկ,**
- **Շուկայական ռիսկ,**
- **Գործառնական ռիսկ:**

✓ **Վարկային ռիսկ** ՎԿ գործունեությունը ենթարկվում է վարկային ռիսկի՝ կապված վարկառուի կողմից պարտավորությունները չկատարելու/ոչ պատշաճ կատարելու հետ, որը կորուստներ կարող է պատճառել:

Վարկային ռիսկը ՎԿ էական ռիսկն է, այդ պատճառով էլ այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկվում:

Վարկային ռիսկի ամենօրյա կառավարումն իրականացվում է ՎԿ ռիսկերի գնահատման բաժնի կողմից: Վարկային ռիսկի կառավարումը իրականացվում է վարկառուների գործունեության ընթացիկ մոնիթորինգի և պարբերաբար իրականացվող վերլուծությունների միջոցով:

ՎԿ-ն իր վարկային ռիսկը զսպելու նպատակով սահմանում է վարկերի առավելագույն սահմանաչափեր և կիրառում է այլ մեխանիզմներ:

✓ **Իրացվելիության ռիսկ** Իրացվելիության ռիսկը ստանձնած պարտավորությունները չկատարելու հավանականությունն է, ինչի առաջացման պատճառ է հանդիսանում ՎԿ դրամական հոսքերի ժամկետային անհամապատասխանությունը և/կամ բավարար ծավալով իրացվելի ակտիվների բացակայությունը: Կազմակերպությունը իրացվելիության ռիսկը կառավարում է դրամական հոսքերի կառավարման և բարձր իրացվելի ակտիվներում ներդրումներ կատարելու միջոցով:

✓ **Տոկոսադրույքի ռիսկ** Տոկոսադրույքի ռիսկը հանդիսանում է շուկայական ռիսկի տարատեսակ և իրենից ներկայացնում է տոկոսադրույքների անբարենպաստ փոփոխությունների հետևանքով վնաս կրելու ռիսկը: Տոկոսադրույքի ռիսկի կառավարման նպատակով ՎԿ-ն ձգտում է համապատասխանեցնել իր տեղաբաշխված և ներգրավված միջոցների մարումների ժամկետները, ինչպես նաև համապատասխանեցնել ֆիքսված և լողացող տոկոսադրույքների ժամկետայնության ճեղքվածքը:

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկը արտարժույթի փոխարժեքի անբարենպաստ տատանումների արդյունքում վնաս կրելու հավանականությունն է: Արտարժութային ռիսկի զսպման նպատակով ՎԿ-ն որդեգրել է արտարժութային ռիսկը հեջավորելու քաղաքականություն:

Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը պայմանավորված է ՎԿ անձնակազմի ոչ համարժեք հմտությամբ կամ սխալ գործողություններով, ընթացիկ աշխատանքի կազմակերպման և կատարման թերություններով, սարքավորումների տեխնիկական անսարքությամբ, ընթացակարգերի անկատարությամբ, ինչպես նաև արտաքին ծառայությունների թերացմամբ:

Գործառնական ռիսկը նվազագույնի հասցնելու նպատակով Ընկերությունում կիրառվում են հետևյալ միջոցառումները՝

- փաստաթղթավորված են գրեթե բոլոր բիզնես գործընթացները,
- յուրաքանչյուր աշխատատեղ ունի իր նկարագրությունը,
- ներդրված է որոշումների կայացման կոլեգիալ սկզբունքը,
- գործում են հաստատված սահմանաչափեր,
- կիրառվում է երկու անձի սկզբունքը բոլոր գործառնություններում,
- կիրառվում է դիվերսիֆիկացիայի սկզբունքը, ինչպես ակտիվների և վարկային պորտֆելի, այնպես էլ ֆինանսավորման ներգրավման մասով,
- աշխատակազմի համար պարբերաբար կազմակերպվում են դասընթացներ անհրաժեշտ հմտությունները կատարելագործելու նպատակով,
- գործընթացներում կիրառվող ծրագրային համակարգերը պարբերաբար թարմացվում և կատարելագործվում են, ինչը ավտոմատացման բարելավման և ռիսկի զսպման մեխանիզմ է,
- սահմանված կարգով և հաճախականությամբ կատարվում է ծրագրային համակարգերի տվյալների բազայի արխիվացում, ինչպես նաև վերոնշյալ բազայի կրկնօրինակի պահպանում ՎԿ տարածքից դուրս:

✓ ՆԵՐՔԻՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹՅՈՒՆ

Կազմակերպության կառավարման համակարգը գործում է ՎԿ-ի կազմակերպչական կառուցվածքին համապատասխան: Դիտորդ խորհուրդը և գործադիր տնօրենը վերահսկում են ստեղծված ներքին կառավարման համակարգի արդյունավետությունը ղեկավարության և ներքին աուդիտի կողմից ներկայացված հաշվետվությունների միջոցով:

Դիտորդ խորհուրդը, գործադիր տնօրենը, ինչպես նաև կազմակերպության յուրաքանչյուր աշխատակից ներգրավված են ռիսկերի կառավարման գործընթացում: Այս տեսանկյունից գնահատվում են հետևյալ կոլեգիալ մարմինների դերերը՝ Դիտորդ խորհուրդ, Վարկային կոմիտե, Ակտիվների և պասիվների կառավարման կոմիտե (ALCO):

✓ Ներքին աուդիտ

Ներքին աուդիտը հաշվետու է Դիտորդ Խորհրդին: Խորհուրդը հաստատում է աուդիտի տարեկան պլանը, որը հիմնված է ռիսկերի վերլուծության հիման վրա: Ներքին աուդիտի կողմից իրականացվում է աուդիտի տարեկան պլանը և զեկուցվում է Խորհրդին:

✓ Քաղաքականություններ և ընթացակարգեր

ՎԿ-ում գործում են քաղաքականություններ, կարգեր և ընթացակարգեր, որոնք հաստատվել են Ընդհանուր ժողովի, Դիտորդ Խորհրդի և գլխավոր գործադիր տնօրենի կողմից: Բոլոր փաստաթղթերը էլեկտրոնային եղանակով հասանելի են անձնակազմի անդամներին:

ՎԿ խորհուրդը հաստատել է Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և Ռիսկի ախորժակ, որի կատարման վերաբերյալ կիսամյակային կտրվածքով Խորհրդին ներկայացվում է հաշվետվություն:

✓ Արտաքին աուդիտ

Դիտորդ խորհուրդի առաջարկով Ընդհանուր ժողովը հաստատում է արտաքին աուդիտ իրականացնող կազմակերպության թեկնածությունը: 2023 թվականի հաշվետու տարվա համար արտաքին աուդիտը իրականացրել է և 2024 թ-ի համար իրականացնելու է "Գրանթ Թորնթոն" ՓԲԸ-ն:

ՎԿ հետագա զարգացման խնդիրները և նպատակները

Հաջորդ ժամանակաշրջանի համար ՎԿ զարգացման խնդիրները և նպատակները հետևյալն են՝ ՎԿ-ն կշարունակի տրամադրել գյուղատնտեսական, ագրոբիզնես և ՓՄՁ վարկեր և լիզինգ: 2025 թ-ի համար ՎԿ-ն պլանավորել է վարկային պորտֆելի ան՝ 2 մլրդ ՀՀ դրամով: Իր գործունեության ֆինանսավորման նպատակով ՎԿ-ն կօգտագործի ինչպես ներկայումս իրեն հասանելի միջոցները , այնպես էլ պարտատոմսերի թողարկումից և տեղաբաշխումից ստացված միջոցները: ՎԿ-ն նախատեսում է ներգրավել նոր ֆինանսական միջոցներ, ընդլայնելով ներդրողների շրջանակը, նոր՝ նպատակային ծրագրեր իրականացնելու համար: